

KOILLIS-LAPIN
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON
VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN
VUONNA 2025

A. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

1. VALVONTASUUNNITELMAN TOIMIALAT

Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan sisältyivät kunnalle kuuluvista ympäristöterveydenhuollon toimialoista elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkalain sekä lääkelain (nikotiinivalmisteet) valvonta ja eläinten terveydenhuollon ja hyvinvoinnin valvonta.

2. ERITYISTILANTEISIIN VARAUTUMINEN

Valmiussuunnitelma erityis- ja häiriötilanteita sekä poikkeusoloja varten koko yhteistoiminta-alueen osalta on päivitetty ja hyväksytty ympäristöterveyslautakunnassa 20.6.2019 § 38. Päivitys oli tarkoitus tehdä vuoden 2025 aikana, mutta siirrettiin vuodelle 2026, jolloin koko kaupungin organisaatioiden suunnitelmat päivitetään.

3. TOIMIALAKOHTAISTEN VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN

Toimialoittain on laadittu seuraavat valvontasuunnitelmat:

B 1. Terveydensuojelulain valvontasuunnitelman toteutuminen

B 2. Elintarvikevalvonnan valvontasuunnitelman toteutuminen

B 3. Tupakkalain sekä lääkelain (nikotiinivalmisteet) valvontasuunnitelman toteutuminen

4. KOULUTUS

5. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VOIMAVARAT

6. VALVONNAN MAKSULLISUUS

B. TOIMIALAKOHTAISTEN VALVONTASUUNNITELMIEN TOTEUTUMINEN**B 1. TERVEYDENSUOJELU****1.1 TARKASTUSTEN MÄÄRÄN TOTEUTUMINEN**

TERVEYDENSUOJELULAIN KOHTEET (ilmoituksen- tai luvanvaraiset kohteet)	riskiluo kka	tarkastu stiheys/v /kohde	kohde lkm.	tarkastukset yhteensä lukumäärä/v	toteutuneet tarkastukset v. 2025
TALOUSVETTÄ TOIMITTAVAN LAITOKSEN VEDENJAKELUALUE					
Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakualue (1352/2015)	3	1	19	19	14
Vedenjakualue, veden toimitus < 10 m ³ /d tai alle 50 henkilölle (401/2001)	3	1 (0,5*)	9	5	3
VEDEN TOIMITTAMINEN TALOUSVETTÄ TOIMITTAVALLE LAITOKSELLE					
Tukkulaitos (talousvettä toimittavalle laitokselle vettä toimittava toiminnanharjoittaja)	3	1	0		
LASTEN JA NUORTEN KOKOONTUMISEEN LIITTYVÄ TOIMINNAN JÄRJESTÄMISPAIKKA					
Lasten ja nuorten kohteet: kerhotilat, nuorisotilat ja leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot, lasten sisäleikkipuistot	2–1	0,25	7	1	1
ESI- TAI PERUSOPETUSTA, AMMATILLISTA KOULUTUSTA, LUKIO-OPETUSTA JA KORKEAKOULUTUSTA JÄRJESTÄVÄ OPPILAITOS					
Esiopetus, peruskoulu, lukio, ammattioppilaitos, muut koulut ja oppilaitokset, korkeakoulu ja muu aikuiskoulutus	2	0,3	13	3	2
MAJOITUSTOIMINTAAN TARKOITETTU TILA					
Hotellit, hostellit, huoneistohotellit, motellit, matkustajakodit, lomakeskusten ja leirintäalueiden majoitushuoneistot, majoituskasarnit	2–1	0,2	50 (47)	20	19
Majoittumiseen tarkoitettu kalustetut huoneistot, loma-asunnot tai tilat (aamiaismajoitus siihen tarkoitettussa tiloissa sekä asuntola,	2–1	0	5	0	0

yömaja, vastaanottokeskus sekä muut vastaavat jne.					
SOLARIUMPALVELU, IHOA RIKKOVA TOIMINTA JA ERITYISTÄ HYGIENIAA EDELLYTTÄVÄ KAUNEUSHOITOLA					
Kosmetologiset huoneistot, tatuointi ja lävistys, muu ihon käsittely tai hoito	2–1	0,25	6	1	1
Solarium	2	0,2	1	0	0
PÄIVÄKODIT JA RYHMÄPERHEPÄIVÄKODIT SIIHEN VARATUISSA TILOISSA					
Lasten päiväkodit, ryhmäperhepäiväkodit, leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	2	0,3	7	4	3
JATKUVAA HOITOA ANTAVAT SOSIAALIHUOLLON TOIMINTAYKSIKÖT					
Lastenkodit/lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	2	0,3	0	0	0
Tehostetun palveluasumisen yksiköt tai laitoshuoltoa antavat sosiaalihuollon yksiköt (vanhainkodit, tehostetun palveluasumisen yksiköt, kehitysvammalaitokset ja -yksiköt, muut yksiköt)	2	0,3	12	4	4
LIIKUNTA JA VIRKISTYSTOIMINTA					
Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), huomattava määrä uimareita päivässä ja pienet yleiset uimarannat	2	1	6	6	6
Yleiset altaat: uimahalli, kylpylä, uimala, vesipuisto tai muu yleinen allas	3	1	2	2	2
Yleiset saunat	2	0,5	2	1	1
Yleinen liikuntatila: urheiluhalli, kuntosali tai muu yleinen liikuntatila	1	0,2	8	1	1
yht. 67					57

Suunnitelluista tarkastuksista toteutui määrällisesti 85 %.

1.2 NÄYTTEET JA TUTKIMUKSET

Terveysuojelulaki ja sen perusteella annetut säädökset määrittelevät osin tarkasti tarvittavat näytemäärät ja näytteistä tehtävät analyysit. Erityisesti talous- ja uimavesien valvonta keskittyy pääosin näytteiden tutkimuksiin ja tutkimustulosten perusteella tehtäviin toimenpiteisiin.

1.2.1 Talousvesinäytteet

Viranomaisvalvonnan talousvesinäytteitä tutkittiin valvontatutkimusohjelmien mukaisesti. Lisäksi seurattiin vedenlaatua lisänäytteenotoilla ja yhdessä häiriötilanteessa. Talousvesinäytteitä tutkittiin yhteensä 72 kpl. Valvontasuunnitelmassa tutkimusmäärä oli arvioitu 63 kpl. Lisäksi näytteitä otettiin 11 kpl elintarvikehuoneistoista ja kohteista, joiden talousveden käyttö on osana julkista tai kaupallista toimintaa. Näillä kohteilla on oma kaivo.

1.2.2 Uima-allasvesinäytteet ja puhtausnäytteet

Uima-allasvesinäytteitä tutkittiin 47 kpl. valvontasuunnitelman arvio oli 46 kpl eli vuoden aikana otettiin yksi uusintanäyte. Puhtausnäytteitä ei tutkittu (suunnitelmassa 40 kpl).

1.2.3 Uimarantavesinäytteet

Uimarantavesinäytteitä tutkittiin 13 kpl (suunnitelman arvio 13 kpl).

1.2.5 Laboratoriot

Talous- ja uimavesinäytteet on tutkittu Eurofins Ahma Oy:n Rovaniemen laboratoriossa.

1.3 TERVEYDENSUOJELUN PAINOPISTEET VUODELLE 2025

Alueellinen yhteistyö.

- Osallistuttiin mm. talousvesivalvonnan osalta Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltopalvelut -yksikön vetämiin viranomaisten Lapin vesivalvojat -ryhmän työskentelyyn sekä Lapin maakunnan vesihuollon yhteistyöryhmän toimintaan.

Talousvettä toimittavien laitosten riskienhallintasuunnitelmien valvonta

- Aloitettiin riskienhallintasuunnitelmien ajantasaisuuden tarkastaminen sekä ohjaus ja neuvonta.

Valmius ja varautuminen

- Yksikö valmius- ja häiriötilannesuunnitelmaa ei päivitetty. Päivitys siirrettiin vuodelle 2026, jolloin Kemijärven kaupungin suunnitelmat päivitetään koko kaupungin organisaation osalta. Valtakunnalliseen häiriötilannekoulutukseen ei osallistuttu.

B 2. ELINTARVIKEVALVONTA

2.1 VALVONTAKOhteitten tarkastusten määrä ja tarkastuksiin käytetty aika

SUUNNITELMALLINEN VALVONTA 2025 Hyväksytyt elintarvikehuoneistot (laitokset)	Kohteiden lukumäärä	Tarkastukseen käytettävä aika h/kohde	Tarkastustiheyssuositus/kohde/v	Tarkastusten määrä/v	Tarkastukset vuonna 2025	
Liha-ala						
Kokoluokka 1, tuotanto <10 000 kg/v	3	2–4	1–2	4	3	
Kokoluokka 2, tuotanto 10 000–100 000 kg/v	0	2–4	1			
Kokoluokka 3, tuotanto 100 000–1 milj. kg/v	0					
Kala-ala						
Kokoluokka 1, tuotanto <10 000 kg/v	0	3–4	0	0		
Kokoluokka 2, tuotanto 10 000–100 000 kg/v	2	3–4	2	4	1	
Kokoluokka 3, tuotanto 100 000–1 milj. kg/v	0					
Maitoala						
Kokoluokka 2, vastaanotetun raakamaidon määrä <5 000 000 kg/v tai tuotanto <100 000 kg/v	1	3–4	2	2	0	(toiminta loppunut 7/2025)
Muna-ala						
Kokoluokka 1, tuotanto <10 000 kg/v	0					
Kokoluokka 2, tuotanto 10 000–10 milj. kg/v	0					
YHTEENSÄ	6			10	4	

SUUNNITELMALLINEN VALVONTA Ilmoitetut (rekisteröidy) elintarvikehuoneistot	Kohteiden lukumäärä	Tarkastukseen käytettävä aika h/kohde	Tarkastustiheyssuositus/kohde/v	Tarkastukset 2025	
				suunniteltu	toteutuneet
Vilja- ja kasvisala					
Myllytoiminta	0				
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia	2	3–4	0,5–1	1	1
Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia	0	3–4	0,35–1		
Muiden viljatuotteiden valmistus	0				
Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	3	3–4	0,5–2	2	3
Pakkaamotoiminta ja kauppakunnostus	2	2–4	0,35–0,5	2	1
Muiden elintarvikkeiden valmistus					
Yhdistelmätuotteiden valmistus	2	3–4	0,5	2	1
Makeisten valmistus	1	3	0,5	(1) 0	0
Juomien valmistus	0				
Muu valmistus	0		0,5		
Elintarvikkeiden myynti					
Elintarvikkeiden tukkumyynti	0				
Elintarvikkeiden vähittäismyynti	51	2–4	0,35–2	28	15
Kuluttajan tuotteiden käsittely, eläimistä saatavat elintarvikkeet	0				
Vähäriskinen toiminta elintarvikehuoneistossa					
Lihan käsittely	33	2–3	0,5	(20) 0	0
Vienti ja tuonti					
Elintarvikkeiden maastavienti	0				
Elintarvikkeiden maahantuonti	0				
Elintarvikkeiden tarjoilu					
Ravintolatoiminta	51	3–4	0,35–1	35	34
Grilli- ja pikaruokatoiminta	1	2–3	0,5	1	1
Kahvilatoiminta	23	2–3	0,35–0,5	9	6
Pubitoiminta	5		0	0	1
Suurtalous, laitoskeittiötoiminta	10	3–4	0,35–1	9	8
Suurtalous, keskuskeittiötoiminta	7	3–4	0,5–1	7	7
Suurtalous, tarjoilukeittiötoiminta	16	1–2	0,35	4	4
Pitopalvelu	0		1	0	0
Elintarvikkeiden kuljetukset					
Elintarvikkeiden kuljetus	0				
Elintarvikkeiden pakastekuljetus	0				
Elintarvikkeiden kuljetus jäähdytettynä	0				
Elintarvikkeiden kuljetus lämpimänä	0				

Elintarvikkeiden varastointi, pakastaminen ja pakkaaminen					
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	0	1–2	0,35		
Muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden varastointi	1	2–3	0,35	1	0
Elintarvikkeiden pakastaminen	1	3	0,5	0	1
Elintarvikkeiden pakkaaminen	0	3	0,35		
Elintarvikkeiden kontaktimateriaalit	1	3	0,35	1	0
Yhteensä (ilmoitetut)	210			102	83
YHTEENSÄ (ilmoitetut ja hyväksytyt)	216			112	87

Alkutuotanto (arvio)	kohteiden lkm	tarkastuksiin käytettävä aika h/kohde	Tarkastustiheys suositus / kohde/v	Tarkastukset 2025	
				suunniteltu	toteutunut
Maidontuotanto	16	1–3	0,2	(2) 1	0
Maidontuotanto, kun raakamaito toimitetaan pakattavaksi lämpökäsittelemättömänä	0	1–3	1		
Maidontuotanto, kun raakamaito toimitetaan tilan omaan elintarvikehuoneistoon myytäväksi raakamaitona tai käytettäväksi raakamaitotuotteiden valmistukseen.	0	1–3	1		
Ternimaidon myynti suoraan kuluttajalle ≤2 500 kg/v**	0	1–3	tuotantotilan hyg.tarkastuksen yhteydessä		
Raakamaidon myynti suoraan kuluttajalle ≤2 500 kg/v**	1	1–3	0,5/tuotantotilan hyg.tarkastuksen yhteydessä		
Jäädetyt ternimaidon myynti, toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤2 500 kg/v**	0	1–3	maidontuotantotilan hyg.tarkastuksen yhteydessä		
Eläinten kasvatusta lihantuotantoa varten	32		tarvittaessa		
Kalastus < 12 m alus	14		tarvittaessa		
Kalastus ≥ 12 m alus	0		0,3		
Kalastustuotteiden myynti suoraan kuluttajalle ≤5 000 kg/v**	9		0,3	0–9	0
Vesiviljely	7	1–3	0,2	7	0
Kananmunatuotanto	0	1–2	0,2		
Kananmunien myynti suoraan kuluttajalle ≤20 000 kg/v tai toimittaminen vähittäismyyntiin poikkeusalueella ≤30 000 kg/v**	0	1–3	joka 6. vuosi		
Muiden linnunmunien tuotanto	0	1–3	0,2		
Muiden linnunmunien myynti suoraan kuluttajalle ≤5 000 kg/v /toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤5 000 kg/v**	0	1–3	tarvittaessa		
Hunajan tuotanto	4	1–3	tarvittaessa		
Kasvin- ja sienten tuotanto					
Sellaisenaan syötävien kasvien tuotanto, johon liittyy erityisiä vaaroja (esim. avomaaviljely ja päältä kastelu)	0	1–3	0,3		
Sellaisenaan syötävien kasvien tuotanto (esim. kasvihuoneviljely)	0	1–3	0,2		
Sellaisenaan syötävien lehtivihannesten avomaan viljely: myynti suoraan kuluttajalle ≤50 000 kg/v ja/tai toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤50 000 kg/v	0	1–3	0,2		

Kasvihuoneessa viljely, myynti suoraan kuluttajalle ≤50 000 kg/v ja/tai toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤50 000 kg/v	1	1–3	tarvittaessa	0	0
Itujen tuotanto	0	1–3	1		
Itujen myynti suoraan kuluttajalle ≤5 000 kg/v, toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤5 000 kg/v**	0	1–3	0,5		
Muu kasvin- ja siententuotanto (esim. ruokaperuna, vilja, hedelmät ja juurekset sekä muut kuin sellaisenaan syötävät vihannekset kuten avomaankurkku ja pavut)	2 (?)		tarvittaessa		
Muiden kasveista saatavien alkutuotannon tuotteiden ja sienten myynti suoraan kuluttajalle ≤100 000 kg/v, toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin ≤100 000 kg/v	?		tarvittaessa		
Alkutuotanto yhteensä	86			8–17	0

- Vuonna 2025 saapui 10 ilmoitusta elintarvikehuoneistoista, jotka rekisteröitiin. Ilmoituksien käsittelyistä maksutuotot olivat 1060 €. Elintarvikehuoneiston hyväksymishakemuksia ei ollut käsittelyssä vuonna 2025.
- Elintarvikelain suunnitelmallisista tarkastuksista (pois lukien alkutuotanto) laaditaan Oiva-raportti. Raportissa on arvioituna hymynaamoin tarkastuksen tulos, kokonaisarvosana muodostuu huonoimman annetun arvosanan perusteella. Arvosanat jaotellaan neljään luokkaan: Oivallinen (A), Hyvä (B), Korjattavaa (C) ja Huono (D). Tarkastuksista 78 % sai Oivallisen arvosanan (A), Hyvän (B) 22 %, Korjattavaa (C) 0 % ja Huonon (D) 0 %.
- Elintarvikehuoneistojen (ilmoitetut ja hyväksytyt) suunnitelmallinen valvonta toteutui 78 %. Alkutuotannon tarkastuksia ei tehty.
- Valvontayksikkö ei tehnyt rikosilmoituksia elintarvikerikkomuksista tai terveysrikoksista eikä yksikön tietoon ole tullut tuomioita elintarvikerikkomuksista tai terveysrikoksista toiminta-alueellaan

2.2 NÄYTTEENOTTO- JA TUTKIMUSSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

NÄYTE	TUTKIMUKSET	NÄYTEMÄÄRÄ suunniteltu/toteutunut
pintapuhtausnäytteet (liha-alan laitos)	Listeria monocytogenes	0–2/0
lihavalmistet, sellaisenaan syötävät (liha-alan laitos)	Listeria monocytogenes	0–2/0
kalavalmisteet (kala-alan laitos)	Listeria monocytogenes	1/0
pintapuhtausnäytteet (kala-alan laitos)	Listeria monocytogenes	1–2/0
leipäjuusto (maitoalan laitos)	Listeria monocytogenes	1/0
pintapuhtausnäytteet (maitoalan laitos)	Listeria monocytogenes	1/0
	yht.	4–8/0
Lisäksi suunnitelman ulkopuolisia elintarvikenäytteitä tutkittiin		13 kpl
Kaikki yhteensä		13 kpl

Näytteet tutkittiin ScanLab Oy:ssä, Ruokavirastossa ja MetropoliLab Oy:ssä.

B. 3 TUPAKKALAIN VALVONTA

4.1 VALVONTAKOhteitten tarkastusten toteutuminen

Tupakkalain mukainen kohdetyyppi	Tarkastustiheys /vuosi	Kohteet lkm	Tarkastusten määrä, suunniteltu	Toteutuneet tarkastukset
TUPAKOINTI KIELLOT JA RAJOITUKSET				
Ravintola tai muu ravitsemisliike, jossa on erillinen tupakointitila	0,25	0	0	0
TUPAKKATUOTTEIDEN MYynti, mainonta ja esilläpito				
Myyntilupa-asiat (myös tukkumyymälät, joissa on vähittäismyyntiä)	0,5	25	12	12
Tupakkatuotteiden tukkumyynti	0,5	0	0	0
YHTEENSÄ		25	12	12

4.2 TUPAKKALAIN PAINOPISTEET VALVONTAOHJELMAKAUDELla

- savuttomat nikotiinituotteet tuotevalvonnan näkökulmasta
- laittoman kaupan ehkäisy ja jäljitettävyyttä koskevan tiedon hyödyntäminen valvonnassa
- etämyynti
- markkinointi
- ehkäisevä päihdetyö

Tupakkalain savuttomia nikotiinituotteita koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.8.2025. Tuotevalvontaa tehdään pääsääntöisesti vuodesta 2026 alkaen. Vähittäismyyntien valvonnassa hyödynnetään jäljitettävyyssjärjestelmän tietovarastoa (erillinen sovellus) ja vähittäismyyntipakkauksista tarkistetaan mm. turvaominaisuusmerkinnät. Samoin tarkastuksilla valvotaan markkinointikieltoa. Etämyyntien kieltoa ei valvottu suunnitelmallisesti vuonna 2026. Tietoon ei tullut, että alueella olisi myyty etämyyntissä tupakkalain alaisia tuotteita. Yhteistyötä ehkäisevän päihdetyön kanssa ei ole ollut.

Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 100 %.

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 4 tarkastusta (suunniteltu 5). Myyntipaikkoja oli 12 (tarkastustiheys 0,5/v).

4. KOULUTUS

Koulutuksiin osallistuttiin seuraavasti:

elintarvikevalvonta: 11 koulutuspäivää (3 hlöä)
 terveydensuojelu: 12 koulutuspäivää (3 hlöä)
 tupakkalain valvonta: 4 koulutuspäivää (3 hlöä)

Yhteensä n. 27 koulutuspäivää. Terveystarkastajat osallistuivat koulutuksiin laskennallisesti keskimäärin 9 pv/hlö. Kaikki koulutukset olivat etäkoulutuksia.

Toimijoille annettuja koulutustilaisuuksia oli kaksi, joihin osallistui yhteensä 26 henkilöä. Molemmat tilaisuudet olivat elintarvikevalvonnan koulutuksia.

5. YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VOIMAVARAT

Valvontaan arvioidaan käytetyn voimavaroja seuraavasti:

Terveysuojelulain mukainen valvonta	1,3	htv
Elintarvikevalvonta	1,2	htv
Tupakkalain ja lääkelain valvonta	0,1	htv
Johtaminen, koko ympäristöterveydenhuolto	0,5	htv
Yhteensä	3,1	htv

Henkilöstöressurssissa oli vajetta pidempiaikaisen virkavapaan, osa-aikaisen virkavapaan ja sijaisten rekrytointivaikeuksien (lähinnä eläinlääkintähuollossa) vuoksi.

6. VALVONNASTA SAADUT TULOT JA NIIDEN KOHDENTUMINEN

Terveysvalvonnassa saatiin tuloja yhteensä noin 69 589 €, joista elintarvikevalvonnan osuus 31 692 €, terveydensuojeluvalvonnan 27 849 € ja tupakka- ja lääkelain valvonnan 8 048 €. Tulot on kohdennettu terveysvalvontaan.